

Mezőgazdasági őstermelő
Észak-Magyarországi JOGpontok

A személyi jövedelemadóról szóló törvény (Szja tv.) alapján mezőgazdasági őstermelőnek minősül az:

- a 16. életévét betöltött,
- nem egyéni vállalkozó magánszemély,
- aki a saját gazdaságában az Szja tv. 6. számú mellékletben felsorolt termékek előállítására irányuló tevékenységet folytat,
- és ennek igazolására őstermelői igazolvánnyal rendelkezik,
- ideértve az erre a célra létesített nyilvántartásban családi gazdálkodóként bejegyzett magánszemélyt és e magánszemélynek a családi gazdaságban nem foglalkoztatottként közreműködő családtagját is.

Saját gazdaság alatt a termelést ténylegesen végző magánszemély rendelkezési jogosultságát kell érteni a termelési eszközei (2017. évtől ideértve a bérelt földterületet, eszközöket is), a termelés szervezése és a termelés eredményének felhasználása felett.

A családi gazdaság fogalmát a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló törvény alapján családi gazdaság a mezőgazdasági igazgatási szervnél családi gazdaságként nyilvántartásba vett mezőgazdasági üzem, illetve családi

gazdálkodó a családi gazdaságot vezető természetes személy. Hivatkozott törvény alapján mezőgazdasági üzem az azonos céllal működtetett mezőgazdasági termelési tényezők (föld, mezőgazdasági felszerelés, egyéb vagyonelemek) szervezeti alapegysége, amely a gazdasági összetartozás révén gazdálkodási alapegység is. Családi gazdaságban folytatott őstermelői tevékenység esetében kötelező a bevételek és költségek egyenlő megosztása az adóév utolsó napján meglévő családtagok száma alapján a családtagok között.

Mezőgazdasági kistermelőnek minősül az a mezőgazdasági őstermelő, akinek az e tevékenységéből az adóévben megszerzett bevétele a 8 millió forintot nem haladja meg.

Őstermelői tevékenységnek minősül különösen:

- saját gazdaságban történő növénytermelés, ültetvénytelepítés, állattenyésztés és termékfeldolgozás, ha az a saját gazdaságban előállított alapanyag felhasználásával történik,
- saját gazdaságban egyes mezőgazdasági termékek jogszabályba nem ütköző gyűjtése,

- saját tulajdonú földterületen végzett erdőgazdálkodás és saját tulajdonú erdőterületen az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló törvény szerinti erdei haszonvétel, mint például gomba, vadgyümölcs, virág, és gyógynövény gyűjtése, a nád, sás, gyékény termelése, a fű kaszálása, a méhészet,
- saját gazdaságban termelt gyümölcs felhasználásával bérfőzés keretében történő párlatkészítés,
- saját gazdaságban előállított virágok és dísnövények (kivéve rózsza) értékesítéséből származó bevételt akkor lehet őstermelői bevételként figyelembe venni, ha az az évi 250 ezer forintot nem haladja meg,
- saját gazdaságban termelt szőlőből saját gazdaságban készített szőlőmust, sűrített szőlőmust, szőlőbor értékesítése akkor számít őstermelői tevékenység bevételének, ha a magánszemély ezeket a termékeket 0,5 litert meghaladó kiszerelésben az adott évben kifizetőnek és/vagy termelői borkimérésben végső fogyasztónak értékesíti, és az értékesítésükből származó bevétel együttvéve az évi 7 millió forintot nem haladja meg.

Az őstermelők kiemelése a többi vállalalkozási forma közül azért szükséges, mert több szempontból speciálisnak mondható a helyzetük. Egyrészt egy jól behatárolható erőforrással dolgoznak, ahol a természeti-, időjárási és piaci tényezők szerepe a megszokott kockázatnál magasabb tekintettel az előállított termék és áru általában romlandó voltára. A jogalkotó ezen hátrányok kiküszöbölésére és kompenzálására az általánostól eltérő szabályozást biztosít a mezőgazdasági őstermelők részére.

Az őstermelői igazolvány kiváltásának feltételei

Az őstermelői igazolvány a mezőgazdasági őstermelőre vonatkozóan igazolja, hogy mezőgazdasági őstermelői tevékenységet folytat, és jogosult az Szja. tv. szerinti mezőgazdasági őstermelőre vonatkozó rendelkezései szerinti adózásra. Az igazolvány csak abban az esetben érvényes, ha az igazolvány és a hozzá tartozó értékesítési betétlap egyidejűleg hatályos.

Az igazolvány kiadását, érvényesítését, cseréjét és módosítását az ügyfél bejelentett lakóhelye vagy tartózkodási helye szerint illetékes Nemzeti Agrár-, Élelmiszergazdasági és Vidékfejlesztési Kamara megyei ügyintéző szervezeténél – általában helyi falugazdászoknál – lehet kérelmezni. Az értékesítési betétlap kiadását szintén kérelmezni kell.

A kérelemmel egyidejűleg nyilatkoznia kell arról a leendő őstermelőnek:

- közös igazolvány esetén mi a családi minősége,
- a termelésre és a saját termelésű termékek értékesítésére vonatkozó adatokról,

- arról, hogy rendelkezik-e olyan saját gazdasággal, amely alkalmas termelésre és értékesítésre,
- a saját termelésre rendelkezésére álló – használt – földterület helyéről, nagyságáról (művelési áganként), valamint az állat tartására alkalmas épület(ek) adatairól.

A magánszemély az őstermelői igazolvány kiváltásához tett nyilatkozatát kiegészítheti a közös háztartásban élő családtagjaival tett együttes nyilatkozattal, mely szerint a mezőgazdasági őstermelői tevékenységet közös őstermelői igazolvány kiváltásával kívánják folytatni, ilyen esetben un. közös őstermelői igazolvány kerül kiállításra. Ebben az esetben több feltételnek is meg kell felelni, például a közös igazolvánnyal rendelkező családtagok egyfajta adózási módot választhatnak a jövedelem elszámolására. Ebben az időszakban a családtagok nem állhatnak egymással munkaviszonyban vagy erre irányuló hasonló jogviszonyban sem. Maga az igazolvány nem tartalmazza mindegyik őstermelő nevét, hanem a kérelmezőknek meg kell jelölniük egy családtagot, akinek a nevére kiállításra kerül majd az igazolvány.

Az őstermelői státusz igazolása és ellenőrzése

Az őstermelőnek az őstermelői igazolványa mellett csak az értékesítési betétlapját, illetve a családi gazdaság nyilvántartásba vételéről szóló határozatát és a személyazonosító igazolványát vagy egyéb, a személyazonosság igazolására alkalmas okmányát magánál kell tartania, és azt felhívásra bemutatnia, ahhoz hogy igazolja őstermelői státuszát. Tekintettel arra, hogy ezeknek az iratoknak egyszerre, egy helyen kell jelen lenniük, így a termékértékesítés családi gazdaság esetén is csak egy helyen folyhat, ha a családtagok közös igazolványt váltottak ki. Az igazolvány és a betétlap csak eredetben érvényesek, azoknak másolatai nem alkalmasak az őstermelő igazolására.

2016 őszétől kezdve a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara feladata a fogyasztók tájékoztatása, az élelmiszer-biztonság, valamint a termék nyomon követhetősége érdekében, hogy bárki számára megismerhető és nyilvános adatbázist készítsen az őstermelőre vonatkozó legfontosabb adatok nyilvánosságra hozatalával.

Ennek megfelelően ma már mobiltelefonos alkalmazáson és webes felületen (<https://www.nak.hu/ostermeloi-nyilvantartas>) keresztül elérhető az az adatbázis, amely többek között az őstermelői igazolvány érvényességét, illetve az őstermelő által előállított és értékesíteni kívánt termékek körét tartalmazza. Az így közzétett adatok tájékoztató jellegűek, azok nem közhitelesek.